

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра французької та іспанської філологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету іноземних мов
доц. Любомир БОРАКОВСЬКИЙ

_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

«Практична риторика»

спеціальності	035 Філологія
спеціалізації	035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
освітньої-професійної програми	Французька та друга іноземна мови і літератури
факультету	іноземних мов

Львів 2023

Робоча програма освітньої компоненти **Практична риторика** складена на основі освітньо-професійної програми 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 035 «Філологія» варіативної частини освітньо-професійної програми «Французька та друга іноземна мови і літератури».

Розробник: доц. Кость Г.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри французької та іспанської філологій

Протокол № 9 від 26 червня 2023 р.

Завідувач кафедри
французької та іспанської філологій _____ доц. Піскозуб З.Ф.

1. Опис освітньої компоненти

«Практична риторика»

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3,5	Галузь знань 03 « Гуманітарні науки »	Вибіркова	
Модулів: 2	Освітній рівень Магістр	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 2	Спеціальність 035 Філологія	2023	2024
Курсова робота		Семестр	
Загальна кількість годин: 36 год.		2	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Магістр»	16	
		Практичні, семінарські	
		16	-
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		73	
ІНДЗ:			
Вид контролю: залік (II семестр)			

2. Мета і цілі освітньої компоненти

Мета: представити риторика як багатоаспектне міждисциплінарне явище, що передбачає володіння не лише відповідним термінологічним апаратом, а й відповідними поведінковими навичками, поглибити знання здобувачів з основ формування риторичних промов у різних комунікативних ситуаціях для розкриття особистісного потенціалу та самореалізації. здатність здійснювати науковий аналіз і структурування риторичного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, здійснювати аналітичну роботу з відповідними риторичними джерелами;

Цілі: проаналізувати зразки промов визначних ораторів минулого і сучасності та опанувати технікою виголошення усних промов для засвоєння техніки та вживання риторичної термінології і риторичних тропів з метою впливу на публіку. Виробити у здобувачів навички уважного і критичного ставлення як до власного мовлення, так і до суспільної мовної практики, оволодівши практичними вміннями побудови виголошуваних промов (за передбачуваних чи непередбачуваних обставин), здатність до аргументування, аналізу та синтезу.

Після завершення цього курсу здобувач повинен

знати:

- систему риторичної термінології, риторичних прийомів і засобів аргументації;
- організацію і структуру публічного виступу, типи публіки та її імовірні реакції;
- способи вдосконалення власних мовно-мовленнєвих та етичних навичок при виголошенні промов;
- прийоми виразності (вербальні та невербальні) при підготовці тексту промови;

вміти:

- практично застосовувати набуті теоретичні знання та практичні вміння побудови та виголошення промов;
- аналізувати різні типи промов для уважного і критичного ставлення як до суспільної мовної практики, так і до власного мовлення;
- самостійно структурувати, систематизувати інформацію при підготовці й виголошенні промови (за передбачуваних та непередбачуваних обставин);
- будувати аргументацію для обґрунтування власних тез для ефективного впливу на слухача (з використанням новітніх комунікаційних технологій та ресурсів) при діловому діалозі чи роботі в міжнародному контексті.

Освітня компонента передбачає формування у здобувача вищої освіти таких загальних та фахових компетентностей, визначених освітньою програмою:

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти повинен досягти таких програмних результатів навчання визначених освітньою програмою:

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

3. Програма освітньої компоненти

Змістовий модуль 1: **Красномовство та його практичне застосування**

Тема 1. Основні види промов – судові, дорадчі, похвальні (епідейктичні). Мета промов. Типи і джерела епідейктичних промов.

Тема 2. Предмет і зміст усного публічного виступу та його параметри. Підготовчо-імпровізаційний характер публічних промов. Промови з певної нагоди (вітальні та прощальні).

Тема 3. Образ автора-оратора, його професіограма, мовленнєва та логічна культура. Взаємодія оратора з аудиторією. Риторичний аналіз текстів видатних ораторів Античності.

Тема 4. Основні види діалогічного красномовства: бесіда, дискусія, суперечка, диспут, нарада, прес-конференція, інтерв'ю, ділова гра тощо. Майстерність ведення діалогу як виду полілогічного красномовства.

Тема 5. Ділова риторика як один з аспектів виховання риторичних навичок особистості. Уміння та засоби переконання співрозмовника. Прийоми маніпулювання у суперечках (мовні, тактичні, психологічні, невербальні).

Змістовий модуль 2. **Ораторська промова як особливий вид комунікації.**

Тема 1. Основні етапи підготовки та композиція промови. Структура ораторського тексту (вступ і його типи, основна частина, висновки, типи завершення). Аналіз промов під час президентських виборів.

Тема 2. Культура мови оратора та найпоширеніші помилки, яких треба уникати. Опрацювання техніки мовлення (дихання, тембр голосу, інтонація, пауза).

Тема 3. Елементи художності та літературні прийоми в мові оратора. Використання фонетичних, лексичних, синтаксичних та стилістичних засобів виразності у промовах. Національні особливості ділового спілкування.

Тема 4. Шляхи оволодіння ораторським мистецтвом. Виступ перед аудиторією. Бесіда, переговори, презентація, нарада, дискусія, прийом відвідувачів, телефонна розмова

Тема 5. Ділове спілкування. Культура ведення суперечки. Принципи комунікативного кодексу. Ефективність мовленнєвої комунікації.

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього о	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		П	Лаб	інд	ср	Л		п	Лаб	інд	С р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Красномовство та його історичні засади.												
Тема 1. Основні види промов – судові, дорадчі, похвальні (епідейктичні). Мета промов. Типи	12	2	2			8						

похвальних промов. Джерела епідейктичних промов.													
Тема 2. Предмет і зміст усного публічного виступу та його параметри. Підготовчо-імпровізаційний характер публічних промов. Промови з певної нагоди (вітальні та прощальні).	12		2			8							
Тема 3. Образ автора-оратора, його професіограма, мовленнєва та логічна культура. Взаємодія оратора з аудиторією. Риторичний аналіз текстів видатних ораторів Античності.	10	2				8							
Тема 4. Основні види діалогічного красномовства: бесіда, дискусія, суперечка, диспут, нарада, прес-конференція, інтерв'ю, ділова гра тощо. Майстерність ведення діалогу як виду полілогічного красномовства.	12	2	2			8							
Тема 5. Ділова риторика як один з аспектів виховання риторичних навичок особистості. Уміння та засоби переконання співрозмовника. Прийоми маніпулювання у суперечках (мовні, тактичні, психологічні, невербальні).	8	2				6							
Змістовий модуль 2. Ораторська промова як особливий вид комунікації.													
Тема 1. Основні етапи підготовки та композиція промови. Структура ораторського тексту (вступ і його типи, основна частина, висновки, типи	10	2	2			6							

завершення). Аналіз промов під час президентських виборів.												
Тема 2. Культура мови оратора та найпоширеніші помилки, яких треба уникати. Опрацювання техніки мовлення (дихання, тембр голосу, інтонація, пауза).	12	2	2			8						
Тема 3. Елементи художності та літературні прийоми в мові оратора. Використання фонетичних, лексичних, синтаксичних та стилістичних засобів виразності у промовах. Національні особливості ділового спілкування.	10	2	2			8						
Тема 4. Шляхи оволодіння ораторським мистецтвом. Виступ перед аудиторією. Бесіда, переговори, презентація, нарада, дискусія, прийом відвідувачів, телефонна розмова.	12		2			8						
Тема 5. Ділове спілкування. Культура ведення суперечки. Принципи комунікативного кодексу. Ефективність мовленнєвої комунікації.	10	2	2			8						
Усього годин	108	16	16			76						

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Типи похвальних промов. Джерела епідейктичних промов.	8
2	Майстерність ведення діалогу як виду полілогічного красномовства	6

3	Промови з певної нагоди (вітальні та прощальні).	8
4	Принципи комунікативного кодексу. Ефективність мовленнєвої комунікації.	8
5	Бесіда, переговори, презентація, нарада, дискусія, прийом відвідувачів, телефонна розмова.	6
6	Прийоми маніпулювання у суперечках (мовні, тактичні, психологічні, невербальні).	8
7	Риторичний аналіз текстів видатних ораторів Античності.	8
8	Аналіз промов під час президентських виборів.	6
9	Національні особливості ділового спілкування.	8
10	Опрацювання техніки мовлення (дихання, тембр голосу, інтонація, пауза).	8

6. Форми і методи контролю

Підсумкова письмова робота, модульний контроль (письмовий тест), мультимедійна презентація, письмові роботи або презентації тем самостійної роботи, конспекти самостійно опрацьованих критичних джерел.

7. Розподіл балів, що присвоюється здобувачам

Оцінювання знань здобувача здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань з дисципліни у семестрі, що закінчується заліком, становить 100 балів за поточну успішність.

Види роботи та кількість балів (максимальна) :

- самостійні практичні завдання (тематична презентація) 25 балів
- участь у тематичних дискусіях та коментарях 15 балів
- усне опитування 10 балів
- 2 модульні письмові роботи 50 балів

Підсумкова максимальна кількість балів __100.

При оформленні документів за залікову/екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань здобувачів за різними системами.

Оцінювання знань здобувача здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		

0-50	FX	Незадовільно (можливе повторне складання за талоном N2)	Незадовільно	Не зараховано
0	F	Незадовільно (обов'язкове повторне вивчення курсу, якщо отримано оцінку «Незадовільно» за талоном «К»)	Незадовільно	Не зараховано

9. Методичне забезпечення

1. Робоча програма курсу. Силабус.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи.

10. Базова література

1. Torrione Henri, Argumenter et convaincre aujourd'hui selon les enseignements de la rhétorique des Anciens – Sur la question d'un art utile en chaire [in] : Schumacher Bernard N. (édit.), Et si le verbe revenait dans la chaire ?, Paris 2020, p. 119-173.
https://www.google.com/search?sca_esv=560335776&rlz=1C1GCEA_enUA878UA878&sxsrf=AB5stBjnQcjFPc4AWrq8Im0snaSBIFBzQ:1693059903303&q=9.+Torrione+Henri,+Argumenter+et+convaincre
2. Онуфрієнко Г. Риторика: Навчальний посібник/ Галина Онуфрієнко. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 625 с.
3. Motoulski-Faladreau A. La rhétorique aujourd'hui. Presse de l'Université Laval, 2018. – 100 p. <https://www.pulaval.com/libreacces/9782763736518.pdf>
4. Rhétorique et argumentation. Cours magistral.
<https://umeci.org.ci/wp-content/uploads/2020/05/RHETORIQUE-ET-ARGUMENTATION-L3-BEDJO-1.pdf>

Допоміжна література

1. Риторика: Навчальний посібник / Н.А.Колотілова. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 232с.
2. Gardes-Tamine J. La rhétorique. Armand Colin: Paris, 1996. – 181 p.
3. Salazar Ph.-J. L'art de parler. Anthologie de manuels d'éloquence. Klincksieck, 2003. – 362 с.
4. Риторика, ідеологія, персуазивна комунікація: / Л.С.Павлюк. - Львів.: ПАІС, 2007. - 168с.

5. Риторика: Навчальний посібник / Л.І.Мацько, О.М.Мацько. - К.: Вища школа, 2003. - 311с.

Словники

1. Baratin M., Baratin-Lorenzi M. Dictionnaire des synonymes. – Paris :Hachette, 2015.
2. Dictionnaire Le Petit Robert. Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française. 1992

Інформаційні ресурси

INTERNET ресурси :

<http://pierre-lamble2.eu/resources/Rh%C3%A9torique%20classique.pdf>

Christian Plantin, «Argumentation-rhétorique. Les eaux mêlées», Mots. Les langages du politique [En ligne], 94|2010, mis en ligne le 06 novembre 2012, <http://mots.revues.org/19856>;DOI: 10.4000/mots.1985

<http://fr.wikipedia.org/wiki/France>

Автор _____ доц. Кость Г.М.